

TO 25.11.2021 KLO 19.00
TAMPERE FILHARMONIAN KONSERTTI

MATKALLA

ANJA BIHLMAIER
KAPELLIMESTARI

TORLEIF THEDÉEN
SELLO

Andrea Tarrodi (s. 1981): Liguria – 10 min

- I *Onde – Waves*
- II *Orizzonte – Horizon*
- III *Sentiero Azzurro – The Blue Path*
- IV *Colori – Colours*
- V *Montagne – Mountains*
- VI *Stelle – Stars*

Joonas Kokkonen (1921–1996): Sellokonsertto – 25 min

- I *Moderato mosso – Allegro*
- II *Allegretto*
- III *Adagio – Cadenza – Allegro vivace*

VÄLIAIKA – 20 MIN

Antonín Dvořák (1841–1904): Sinfonia nro 8 G-duuri op. 88 – 40 min

- I *Allegro con brio*
- II *Adagio*
- III *Allegretto grazioso*
- IV *Allegro ma non troppo*

ILLAN

I-VIULU

Pekko Pulakka 1. *konserttimestari*
Adriana Iacovache-Pana 3. *konserttimestari*
Riikka Marttila *
Liina Nuora-Loijas ***
Lea Antola
Raimo Hannikainen
Siri Heinonen
Katri Nikkanen
Jaakko Nordman
István Szalay
Vitali Torkkeli
Kati Tuominen-Heroja
Josefina Haikarainen *tp.*
Heidi Ilmolahti *tp.*
Roope Jokinen *op.*

II-VIULU

Kimmo Tullila *
Heidi Kuula **
Hanna Parviainen ***
Heikki Hannikainen
Kirsi Korpela-Pulkkinen
Kristine Lillientale-Birzniece
Alina Petrenko
Eeva-Liisa Suuronen
Pirjo Tulisalmi
Maria Ikonen *tp.*
Johanna Koponen *tp.*
Linda Halme *tp.*
Janita Oksanen *op.*

ALTOVIULU

Mikhail Slobodjaniuk *sooloaltisti*
Heili Hannikainen
Marianne Hautakangas
Anne Korhonen
Taavi Nachtigall
Anni Tiainen-Hammo
Janne Ahvenainen *tp.*
Kaisa Anttila *tp.*
Satu Kae *tp.*
Pia Kukkonen *tp.*

SELLO

Joono Pulkkinen *soolosellisti*
Kalle-Pekka Koponen *
Sirja Nironen ***
Maija Juuti
Sampo Liukko
Elina Rouvali
Virpi Välimäki
Tatu Ahola *tp.*

KONTRABASSO

Jarkko Uimonen *
Joni Armio ***
Pentti Huhtinen

Antti Laulaja
Heikki Lehtinen
Mika Nikkanen *op.*

HUILU

Annaleena Jämsä *
Seppo Planman
Tuuli Orasuo *op.*

OBOE

Antti Sakari Turtiainen **tp.*
Ukko Pietilä ***tp.*
Heikki Pöyhönen ***

KLARINETTI

Jarmo Hyväkkö *
Mark Reding **
Reetta Näätänen

FAGOTTI

Aleksandr Veryukhanov **
Marcin Wosinski
Samuel Rouleau

KÄYRÄTORVI

Jouni Suuronen **
Pauliina Koskela ***
Ismo Ponkala
Pasi Tiitinen
Laura Marttila *op.*

TRUMPETTI

Alessandro Chiavetta **
Aki Välimäki ***
Tapio Kilpinen

PASUUNA

Vygantas Silinskas **
Mikhail Kapustin ***
Olavi Hostikka

TUUBA

Harri Miettunen *

PATARUMMUT

Tiina Laukkanen *

LYÖMÄSOITTIMET

Jyri Kurri *
Tuomo Oravakangas ***
Péter Fodor ***

HARPPU

Kirsti Vartiainen *

KOKOONPANO

Konsertin valokuvaus on sallittu ainoastaan aplodien aikana. Valokuvaus, videointi ja muu tallentaminen on muutoin kielletty. Varmistathan, että puhelimesi on äänetön konsertin aikana.

Please note that taking photographs is allowed only during the applause and is otherwise forbidden. Also, please make sure that your mobile phone is silent during the concert.

* äänenjohtaja
** vuorotteleva äänenjohtaja
*** varaäänentohtaja
tp. tilapäinen
op. kisällitoiminta

ANJA BIHLMAIER

Vahvasta musikaalisuudesta, luontaisesta johtajuudesta ja laajasta repertuaaristaan tunnettu saksalaiskapellimestari Anja Bihlmaier tuli tamperelaisyleisölle tutuksi Tampere Filharmonian kauden 2020–21 verkkokonserteista.

Haagin Residentie-orkesterin ylikapellimestari ja Sinfonia Lahden päävierailija on kotonaan niin sinfonia- kuin oopperalavoillakin. Viime kausina Bihlmaier on johtanut muun muassa Tukholman kuninkaallista sinfoniaorkesteria,

Birminghamin sinfoniaorkesteria, NDR Radiophilharmonie Hannoveria, Göteborgin sinfoniaorkesteria ja BBC:n Skotlannin sinfoniaorkesteria.

Freiburgin konservatoriossa ja Salzburgin Mozarteum-oppilaitoksessa opiskellut Bihlmaier toimii kapellimestarina keväällä 2023 ensi-iltansa saavassa Tampereen Oopperan *Lentävässä hollantilaisessa*. Lisäksi Bihlmaierin kalenteriin mahtuvat *Taikahuilu-* ja *Carmen*-tuotannot Wienin Volksoper-opperatalossa.

TORLEIF THEDÉEN

Ruotsalaissellisti Torleif Thedéen on esiintynyt huippuorkesterien solistina jo neljällä vuosikymmenellä. Mittavan uransa varrella hän on vierailut mm. Tšekin ja Hollannin filharmonisten orkesterien, Berliinin saksalaisen sinfoniaorkesterin, Wienin sinfoniaorkesterin, Moskovan filharmonisen orkesterin, Birminghamin sinfoniaorkesterin, Dresdenin sinfoniaorkesterin ja BBC:n filharmonisen orkesterin solistina. Thedéenin yhteistyökumppaneita ovat olleet kapelli-

mestarit Esa-Pekka Salonen, Paavo Berglund, Neeme Järvi, Paavo Järvi, Franz Welser-Möst, Gennady Rozhdestvensky, Osmo Vänskä ja Leif Segerstam. Solistisen uransa ohella Thedéen on arvostettu selonsoitonopettaja, joka on opettanut säännöllisesti Lontoon Royal College of Musicissa, Norjan musiikkiakatemiassa ja Tanskan kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa. Thedéen on lisäksi kysytty kamarimuusikko. Tamperella Thedéen nähtiin viimeksi vuonna 2001.

Ruotsalaissäveltäjä **Andea Tarrodi** (s. 1981) opiskeli Tukholman kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa sekä Perugian konservatoriossa Italiassa. Hänen teoksiaan on esitetty kansainvälisesti muun muassa Lontoon Royal Albert Hallissa osana BBC Proms -konsertteja, Berliinin filharmoniaassa, Wienin Musikvereinissa ja Lontoon Barbican Centressä. Tarrodi on saanut jousikvartetoillaan Grammis-palkinnon parhaasta klassisen musiikin levytyksestä (esittäjänä Dahlqvist Quartet), kaksi Ruotsin musiikkijulkaisijoiden palkintoa sekä Carin Malmlöf-Forsling -tunnustuksen. Hän oli Vesterås Sinfoniettan residenssisäveltäjä 2013–14, Berwaldhallen-konserttitalon residenssisäveltäjä kevätkaudella 2012 ja Ruotsin radion residenssisäveltäjä 2011–13.

LIGURIA (2012) on kirjoitettu tilausteoksena Ruotsin yleisradiolle. Se sai kantaesityksensä Berwaldhallenissa Daniel Hardingin johdolla samana vuonna. Teosta on sittemmin esitetty useasti niin Ruotsissa kuin ulkomaillakin, muun muassa BBC Proms -konsertissa Sakari Oramon johdolla vuonna 2017. Tarrodi valottaa paikoin hyvinkin kuvallista ilmaisuun:

”Italian luoteisrannikolla Ligurianmeren rantakallioilla sijaitsee viisi pientä kalastajakylää. Kylät ovat nimiltään Riomaggiore, Manarola, Corniglia, Vernazza ja Monterosso. Kylien välissä kiemurtelee polkuja, jotka yhdistävät ne vuoriin. Vierailin alueella elokuussa 2011, ja välittömästi saavuttuamme tiesin halua-

vani säveltää musiikkia aiheesta. Tulosta voi kuvailla ’kävelykiertueeksi’ pienten kylien lomassa: Riomaggiore korkeine aaltoineen; Manarola kellortorneineen; Monterosso, jossa auringonpalvojat kiirehtivät stressaantuneina varmistaakseen paikkansa rannalla ja avatakseen värikkäät aurinkovarjonsa, aivan kuin Fellini-elokuvassa; Vernazza tähystystorneineen ja kallioineen; ja viimeisenä Corniglia, jossa öinen taitvas oli tähtiä täynnä.”

Marraskuussa juhlietaan **Joonas Kokkosen** (1921–1996) 100-vuotissyntymäpäivää. Järvenpäälaistaiteilija kouluttautui pianistiksi ja nousi sittemmin lähes itseoppineena säveltäjänä suomalaisen musiikkimaailman huipulle. Kokkosen luovan työn innoittajina toimivat muun muassa Johann Sebastian Bach, Bela Bartók, Paul Hindemith, Dmitri Šostakovitš sekä Arnold Schönberg. Hänen tuotantonsa jaetaan yleensä kolmeen vaiheeseen: historiallisiin malleihin pohjaavaan neoklassiseen, 12-säveltekniikkaa hyödyntävään (eli dodekafoniseen) sekä kolmisointuharmonioiden leimaamaan ”neoromanttiseen” kauteen. Kokkosen tuotannon lakipisteeksi muodostui laajaa kansainvälistä tunnustusta niittänyt ooppera *Viimeiset kiusaukset* (1973–1975). Luovan työnsä ohella säveltäjä toimi aktiivisesti kotimaisen klassisen musiikin edistäjänä muun muassa immateriaalioikeuksien ja musiikkikoulutuksen parissa.

SELLOKONSERTTO (1969) on kirjoitettu sellisti Arto Norakselle, jonka

kyvyistä Kokkonen vaikutti Moskovan Tšaikovski-kilpailussa vuonna 1966. Kyseessä on säveltäjän ainoa teos sooloinstrumentille ja orkesterille sekä kiistatta soitetuin suomalainen sellokonsertto. Se on omistettu myös arkkitehti Alvar Aallolle, joka suunnitteli Kokkoselle talon Järvenpäähän. Konsertto oli ensimmäinen uudessa kodissa kirjoitettu teos, mutta sen taustalla vaikuttavat myös taiteilijoiden pohdinnat musiikin ja arkkitehtuurin yhtäläisyyksistä. Kolmas vaikutin oli säveltäjän mukaan hänen äitinsä Marian kuolema konserton kirjoitusvuonna. *Adagio*-osassa onkin kuultavissa selkeä yhteys Kokkoson *Surusoitto*-urkukappaleeseen, jonka hän kirjoitti äitinsä muistolle. Silti säveltäjä vastusti varsinaisia ohjelmallisia selityksiä teoksilleen, ja antoi mieluiten musiikin puhua puolestaan.

Teos jakautuu viiteen osaan, joista kolme viimeistä soitetaan yhteen

KOKKONEN NOUSI LÄHES ITSEOPPINEENA SÄVELTÄJÄNÄ SUOMALAISEN MUSIIKKI- MAAILMAN HUIPULLE.

menoon. Kokkonen rakensi konserton harmonisen kielen pääosin 12-säveltekniikan varaan. Teos alkaa kvintein ja kvartein harmonisoidulla motolla, joka myöhemmin merkkää avausosan tärkeiden jaksosten taitteita. Ensiosa noudattelee kolmiosaista rakennetta. Sen viimeisen jakson alkua edeltää huomattava hidastus, jonka myötä musiikki ikään kuin rentoutuu. Ensin kuullaan solistin ja jousien dialogi, sitten solisti kolmisointuharmonioiden säestyksellä ja viimeisenä orkesteriosuus, joka valmistaa näyttämön solistin kadenssille. Solistin taiturijaksoa seuraa loppututti.

Allegretto noudattelee myös kolmiosaista rakennetta. Alussa kuullaan lyhyt johdanto, sitten edelleen kolmeen osaan jakautuva avausjakso. Keskijakso esittelee kontrastivoivaa materiaalia, ja muoto suljetaan avausjakson muunnellulla kertauksella.

Kolmeen alajaksoon jaoteltua *Adagio*-osaa pidetään yleisesti konserton ytimenä. Rakenteena on jälleen avausjakso, keskijakso, avausjakson muunneltu kertaus sekä kooda. Neljäs osa, eli solistin kadenssi, perustuu erityisesti kolmannen osan avausmateriaaliin. Päätososaa *Vivacea* leimaa rytmisen energia sekä itsepäisesti toistuva, rytmisen anapesti-motiivi ("ti-ti-ty").

Antonín Dvořák (1841–1904) joutui nationalistisen köydenvedon kohteeksi uransa keskivaiheilla. Saksalaisissa musiikkipiireissä hänen teoksiaan pidettiin liian tšekkiläi-

sinä ja jopa hieman epäsiivistyneinä. Lontoon kuninkaallisen filharmonisen seuran kutsut kaudesta 1884 alkaen helpottivat kuitenkin säveltäjän tilannetta ja avittivat hänen nousuaan kansainväliseen maineeseen. Britanniasta tulleet tilaukset merkitsivät Dvořákille myös uudenlaista taloudellista turvaa. Säveltäjä osti huvilan (”Vysoká”) Příbramin kaupungista, joka sijaitsee noin 80 kilometriä Prahasta etelään. Paikka varmisti kesäkuukausiksi rauhan sävellystyölle. Keskellä luontoa haras säveltäjä pääsi ihailemaan näkemyksensä mukaan myös Jumalan työtä ympäristössään.

Dvořák kirjoitti **8. SINFONIANSA** vuonna 1889. Avausosa *Allegro con brio* alkaa hitaalla johdannolla ja painottaa keskirekisterin soittimia. Soolohuilun linnunlaulu vie ajatukset kuitenkin jo pastoraalin maailmaan: ”Olen oleillut jo jonkin aikaa täällä kauneimmassa metsässä, jossa

**”OLEN OLEILLUT
JO JONKIN AIKAA
KAUNEIMMASSA
METSÄSSÄ,
JOSSA VIETÄN
IHANIA PÄIVIÄ
MAINIOSSA SÄÄSSÄ
JA IHASTELEN
LINTUJEN LAULUA.”**

vietän ihania päiviä mainiossa säässä ja ihastelen lintujen hurmaavaa laulua uudelleen ja uudelleen”.

Aihe kehittyi sittemmin osan pääteemaksi, jota tarkastellaan musiikillisen matkan varrella eri yhteyksissä. Ennen osan päätöstä materiaali vivahtaa myös koraalin maailmaan, kenties uskonnollisena viittauksena: ”vietän koko päivän yleensä puutarhassani, jota hoidan mahdollisimman kauniiksi ja jota rakastan kuin jumalallista taidetta, ja sitten vaeltelen metsässä”. (*lainaukset Dvorakin kirjeenvaihdosta*)

Adagio-osaa leimaavat tunnelma-contrastit. Se alkaa vakavalla, marssia muistuttavalla rytmillä. Viittaus linnunlauluaiheeseen kuullaan myös uudessa yhteydessä, ja välillä siirrytään traagisenkin puolelle. Keskiaksoa leimaa optimistinen, kamarimusiikillinen ote, ja lopussa koetaan tunteiden helpotus.

Allegretto grazioso on kevyt valssi, jossa materiaali teeman taustalla varioi. Leikkisässä triossa kannattaa kuunnella myös veikeää rytmistä vastaäntä – ensin yläjousilla, sitten trumpeteilla. Osa päättyy rustiikkiseen, tasajakoiseen koodaan. Finaali *Allegro ma non troppo* alkaa trumpettifanfaarilla. Se on wieniläisklassismia vivahtava variaatio-sarja, josta poiketaan välillä yllättäviin suuntiin. Orkesterirytmistely johdattaa musiikin keskiosan molliepisodiin. Paluu sujuu herkullisen *rubaton* kautta päätösfanfaarihin. Musiikki on kevätkuoron iloa vapaimmillaan.

© Vera Plosila

UUSIA
KAUSIKORTTI-
PAIKKOJA
SAATAVILLA

**TAMPERE FILHARMONIAN
KEVÄÄN 2022
LIPUNMYYNTI ALKAA 29.II.
KAUSIKORTIT MYYNNISSÄ JO NYT**

LUE LISÄÄ: WWW.TAMPEREFILHARMONIA.FI

TAMPERE FILHARMONIAN PÄÄYHTEISTYÖKUMPPANIT

VISURA

AAMULEHTI

TAMPERE FILHARMONIAN YHTEISTYÖKUMPPANIT

Lomalinja
Asiantuntijan matkassa®

TAMPERE FILHARMONIAN YSTÄVÄYHDISTYS

INFO- JA MYyntIPISTE 2. KERROKSEN LÄMPIÖSSÄ

Juttuja Pirkan- maalta ja maailmalta

AAMULEHTI

TÄÄLTÄ. ENNEN KAIKKEA.

Jäsenilta

torstaina 9.12. klo 18.15

Tutustutaan **Liisa Ihmemaassa -baletin** tuotantoon ja seurataan tanssijoiden harjoitusta. Vieraina **Viron kansallisoopperan** pääjohtaja **Ott Maaten** ja **ohjelmapäällikkö Suvi Leinonen**.

Tulevia tapahtumia

Juhlakamarikonsertti

Raatihuoneella perjantaina
3.12. klo 20.

Pikkujoulu perjantaina
17.12. konsertin jälkeen.

Lipunmyynti: Myyntipisteessämme tai
tilaus kotisivujemme kautta.

Liity Tampere Filharmonian
ystäväksi www.proorchestra.fi

**PRO
ORCHESTRA**

**Pirkanmaan rakentaja jo
35 vuotta**

Maamerkeistä asuintaloihin – Visura Oy on muokannut pirkanmaalaista katukuvaa jo 35 vuotta. Ammattitaidolla rakennetut ja saneeratut kodit, liiketilat ja teollisuuskiinteistöt ovat elämäsi toimivat puitteet.

www.visura.fi

**BIO
MYLLY**

**PIRKANMAAN
JÄTEHUOLTO**

Tiesitkö?

Yhden biojätepussin sisältämällä ravinteilla kasvatetaan rukiit 400-grammaiseen ruisleipään

TAMPERE.
FINLAND

TAMPERE

Vuonna 1930 perustettu Tampereen kaupunginorkesteri Tampere Filharmonia on 97 muusikon täysmittainen sinfoniaorkesteri, jonka koti on Tampere-talon yli 1800-paikkaisessa Isossa salissa.

Ajantasaiset konserttitiedot: [TAMPEREFILHARMONIA.FI](https://www.tamperefilharmonia.fi)

TULEVIA KONSERTTEJAMME

MA 6.12. KLO 15, ISO SALI

ITSENÄISYYSPÄIVÄN JUHLAKONSERTTI

Emilia Hoving, kapellimestari | Jaakko Ryhänen, basso
Joonas Kokkonen 100 vuotta
Ohjelmassa Tarkiaisen, Wennäkosken, Kokkosen
ja Sibeliuksen musiikkia.

PE 17.12. KLO 19, ISO SALI

TULILINTU

Andrew Gourlay, kapellimestari | Johan Dalene, viulu
Stravinsky: *Danses concertantes kamariorkesterille*
Barber: *Viulukonsertto op. 14*
Barber: *Adagio jousille*
Stravinsky: *Sarja baletista Tulilintu*

TULOSSA TAMPERE-TALOSSA

J.S. BACH:
Jouluoratorio

Pe 3.12. klo 19
Tampere-talo, Iso sali

Marjukka Tepponen,
Maiju Vaahtoluoto, Jussi
Myllys & Tommi Hakala
Harjun Kamarikuoro,
Suomalainen
Barokkiorkesteri &
Heikki Liimola